



HELSINGBORG

Årsrapport 2024

Valnämnden

Stadsrevisionen

Årsrapport valnämnden 2024

Framtagen av Stadsrevisionen i Helsingborgs stad

Datum: 2025-03-24

Diarienummer: 25/2024

Kontakt: stadsrevisionen@helsingborg.se

Omslagsfoto: Freddy Billqvist

Innehåll

Samlad bedömning	4
Verksamhet och ekonomi.....	4
Styrning och intern kontroll.....	4
Inledning	5
Syfte och revisionsfrågor, avgränsning	5
Revisionskriterier	6
Metoder	6
Resultat av granskningen.....	7
Verksamhet och ekonomi.....	7
Uppdrag, inriktning, mål.....	7
Rapportering och uppföljning.....	7
Bedömning.....	8
Styrning och intern kontroll.....	9
Riskanalys och intern kontrollplan	9
Rapportering och uppföljning.....	9
Bedömning.....	9

Samlad bedömning

De förtroendevalda revisorerna i grupp 1 har i sin revisionsplan 2024 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av valnämnden. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av nämnden 2024.

Verksamhet och ekonomi

Vår samlade bedömning är att valnämnden i allt väsentligt bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden genomfört uppdraget i enlighet med nämndens uppdrag och fullmäktiges intentioner och med tillgängliga resurser.

Styrning och intern kontroll

Vår samlade bedömning är att valnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på översiktlig granskning och redogörelse över de processer som finns och analyser som genomförts utifrån årets valverksamhet. Utifrån att valnämnden saknar en fastställd plan för intern kontroll kan vi inte uttala oss om nämndens övergripande styrsystem och hantering av risker samt följsamhet till stadens reglemente för intern kontroll.

Inledning

Revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen inom styrelse och nämnder är tillräcklig.

Kommunstyrelse, nämnder och beredningar ska bedriva verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag, beslut och riktlinjer samt lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Därtill ska styrelse, nämnder och beredningar tillse att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner samt en struktur och organisation för arbetet.

För att fullgöra uppdraget bör system och rutiner för ledning, uppföljning, kontroll och rapportering av verksamheten finnas. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Den grundläggande granskningen genomförs årligen och omfattar en granskning av målluppfyllelse samt granskning av styrning och intern kontroll. Granskningen utgör en grund för de bedömningar och uttalande som revisorerna avger i revisionsberättelsen.

Granskningen utförs av revisionskontoret på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i revisorsgrupp 1. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2024.

Syfte och revisionsfrågor, avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och uppdrag samt om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till verksamhetens mål, regler och föreskrifter.

Granskningen syftar också till att genom strukturerade dialogmöten med nämndens presidium, lyfta fram nämndledamöternas roll och ansvar för väsentliga styrprocesser inom sina ansvarsområden.

Den grundläggande granskningen omfattar följande revisionsfrågor;

- Vidtar nämnden tillräckliga åtgärder för att uppnå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi?
- Säkerställer nämnden att styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig?

Granskningen avser valnämnden.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna för den grundläggande granskningen utgörs av:

- Kommunallagens 6 kap § 1 och § 6,
- Nämndens reglemente,
- Relevanta styrdokument och fullmäktiges mål och beslut som berör valnämnden.

Metoder

Granskningen har skett genom dokumentstudier av plan för mål och ekonomi, verksamhetsplaner, internbudget, dokumenterad riskanalys, plan för uppföljning av intern kontroll, årsresultat av uppföljning av intern kontroll, uppföljningar av ekonomi och verksamhet (ekonomirapporter, delårsrapport, årsredovisning), samt protokoll och underliggande handlingar.

Granskningen har även innefattat dialogmöte med nämndens presidium samt valchef under hösten 2024.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Resultat av granskningen

Nedan redovisas resultat utifrån revisionsfrågorna som berör området verksamhet och ekonomi samt styrning och intern kontroll.

Verksamhet och ekonomi

Uppdrag, inriktning, mål

Nämnden ska följa stadens inriktningar för att Helsingborg ska;

- öka innovationskraften för att säkra en effektiv välfärd,
- upplevas tryggt och vara säkert,
- ha en hög sysselsättning där fler kommer i arbete och
- vara en stad med hög livskvalitet som siktar på klimatneutralitet 2030.

Valnämndens **uppdrag** är att genomföra val i Helsingborg enligt bestämmelser i regeringsformen, vallagen och annan relevant lagstiftning.

Valnämnden har utöver uppdraget ingen uttalad inriktning eller uppsatta mål. Kommunfullmäktige har heller inte tilldelat nämnden några särskilda uppdrag för 2024.

Ekonomiska mål

Valnämnden har tilldelats 7,9 mnkr i kommunbidrag för året samt erhållit övriga intäkter i form av statsbidrag om cirka 4,3 mnkr, totalt en budget på 12,2 mnkr

Rapportering och uppföljning

Uppdrag

Nämnden har i sitt årsbokslut analyserat årets verksamhet utifrån sitt uppdrag.

Valnämndens verksamhet under 2024 har i huvudsak varit inriktat på att genomföra valet till Europaparlamentet, med valdag den 9 juni och med möjlighet till förtidsröstning från och med den 22 maj 2024.

Valorganisationen har rekryterat in cirka 700 röstmottagare som också har genomgått utbildning i nämndens regi. Valorganisationen har bemannat 93 vallokaler på valdagen samt 20 förtidsröstningslokaler. Därtill har särskilda ambulerande

röstmottagare haft uppdraget att ta emot röster från andra platser än vallokaler, såsom vårdboenden i kommunen.

Nämnden redovisar att den har haft en högre beredskap med personal under valdagen samt en tilltagen bemanning för förtidsröstning vilket ökat arvodeskostnaderna för valorganisationen något. Valnämnden konstaterar efter valet att trenden med en ökande andel förtidsröstning håller i sig och liknar den nationella utvecklingen.

Valnämnden beskriver i dialogmöte med stadsrevisionen en positiv utveckling att det sedan juni 2023 finns en permanent inrättad tjänst som valchef som organisatoriskt tillhör stadsledningsförvaltningens tjänsteorganisation. Tidigare har valorganisationen varit temporärt bemannad endast under aktiva valår vilket varit utmanande för valnämndens dialog med tjänsteorganisationen. Inrättande av valchef uppges även stärka samverkan och samordning med andra funktioner inom staden, såsom Trygghet och säkerhet.

Valnämnden uppger att den har kommunicerat med de politiska partierna i syfte att tydliggöra ansvarsfördelning mellan valnämnd och valchef så att frågor och synpunkter riktas till rätt mottagare.

Nämnden bedömer utifrån erfarenheterna av årets val att bemanningsläget med röstmottagare till valorganisationen, som till största delen bygger på frivillighet, i stort är gott. Nämnden belyser dock en utmaning i att det är svårare att bemanna posterna som ordförande och vice ordförande för vallokalerna.

Ekonomi

Nämnden får redovisning utifrån den ekonomiska uppföljningen tre gånger om året, vid tertial 1, tertial 2 och vid årsbokslut. I årsbokslutet¹ redovisar nämnden ett positivt resultat på nära 1,2 mnkr, vilket framför allt förklaras av att statsbidraget till kommunerna för genomförande av förtidsröstning i val till Europaparlamentet varit högre än förväntat. Statsbidraget behöver inte återbetalas, vilket ger nämnden en buffert med eget kapital att använda vid kommande år.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att valnämnden **i allt väsentligt** bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden genomfört uppdraget i enlighet med fullmäktiges intentioner och med tillgängliga resurser.

¹ Valnämnden den 12 februari 2025, § 2.

Styrning och intern kontroll

Risikanalyser och intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska upprätta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Valnämnden har i likhet med tidigare år inte upprättat en egen plan för intern kontroll utan omfattas i förekommande fall av uppföljning inom stadsledningsförvaltningens organisatoriska helhet. Nämnden har dock inte varit delaktig i processen vid genomförande av riskanalyser.

Vid dialogmöte uppger nämnden att den främst genomför riskanalyser kopplade till själva genomförandet av val och säkerställande av den demokratiska processen. Sådana analyser har under året innefattat:

- Säkerhetsutbildningar för röstmottagare
- Kontinuitetsplanering för valgenomförande
- Åtgärder och analys komna av direktiv från Valmyndigheten

Rapportering och uppföljning

Vi noterar utifrån nämndens protokoll att den under årets sammanträden behandlat principiella frågor för genomförandet av valet, samt genomfört uppföljning och utvärdering av detsamma. Någon särskild punkt som berör riskanalys och uppföljning av processer kopplat till nämndens arbete med intern kontroll har dock inte noterats i nämndens protokoll.

Bedömning

Vår samlade bedömning är att valnämnden **i allt väsentligt** har en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på översiktlig granskning och redogörelse över de processer som finns och analyser som genomförts utifrån årets valverksamhet. Utifrån att valnämnden saknar en fastställd plan för intern kontroll kan vi inte uttala oss om nämndens övergripande styrsystem och hantering av risker samt följsamhet till stadens reglemente för intern kontroll.